

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitor-tér-fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Feltámadás.

A vallásos gondolat meghatározó nyilatkozásai között kevés van megindítóbb, megragadóbb mint a testek feltámadásáról szóló tanítás. Tavasz szellők üde fuvalma árad felénk ennek a tanításnak menetén, — fakadó rügyek, bimbók belsejéből előtörő színvegyület és illatár elragadó érzete kél bennünk, ha hívó lélekkel gondolkozunk a feltámadás részleteiről. Hívó lelkünk megvetéssel tekint le azokra a kicsinyes, vérszegény, röghöz kötött gondolatokra, a melyeket az anyagelvi bölcseslet olyan fennen szokott hánytorgatni a „tudomány nevében“ a feltámadás ellen; — pedig a tudománynak semmi szava sem lehet a feltámadás ellen, legább olyan értelemben nem a mint azt szent Pál, a nemzetek apostola világos szavakkal megmagyarázta: „állati test vettetik el, szellemi test támad föl.“ Tehát ne hánytorgassa az a földhöz ragadt, vérszegény anyagelvi bölcsesség, hogy a testek feltámadása lehetetlenség, mert az elrothadt testből széna lesz, a szénaát megeszi a borjú, a borjút meg megeszi más ember, de hát hol van a feltámadásra váró test? A hívót nem aggasztja az ilyen nehézség, tudja jól, hogy „elszört csontjait az Isten mindenható kezei takarják“ s azok képesek előhívni a föld tulsó szegletéből is annak a testnek anyagi részeit, a melyeket semmiből hívott létre. Nem akad fenn a hit a carbonium, nitrogén, hidrogén, oxigén, foszfor, vagy más elemű vegyületek szétbomlásán sem, nem tartja szükségesnek, hogy épen ugyanazok az anyagi parányok és tömecek, ugyanazok az atómkok és molekulák alkossák a feltámadott testet, a melyek a halál óráján benne voltak, hiszen ez egyáltalán nem is szükséges, mert az élő test az újabb élettan állítása szerint néhány hónap alatt teljesen megváltozik anyagi parányaiiban úgy, hogy pár hónap múlva semmi sincs benne azokból a molekulákból, a melyek előbb benne voltak, mindent megújít a táplálkozás és vérkeringés anyagcseréje. Így hát az egész élet folyamán is sokszor megújul az élő emberi test, — nincs szükség tehát arra, hogy a feltámadás a hulla anyagi parányainak köréből töltse ki az új életre kelt alakot, kitöltheti az ezer meg ezer változatban az élet folyamán anyagcserét szenvedett parányokból is, de még ha egészen vagy részben újat venne is, megengedi azt az apostoli magyarázat: „rothadásban vettetik el a test — rothadatlanóságban támad föl, — nemtelenségben vettetik el — dicsőségben támad föl, — állati test vettetik el — szellemi test támad föl.“

Nincs tehát a tudománynak semmi fegyvere a feltámadás ellen, nincs okuk a hívóknak arra, hogy az anyagelvi bölcsesség atóm meg molekula alakban kilőtt nyilaitól megijedjenek. Széldítő mélységben maradnak azok ettől a hiteles kijelentéstől: „szellemi test“.

De hát még senki sem jött onnan vissza, a ki odatávozott, az mind ott maradt túlnan! Ki bizonyíthatja hát nekünk a feltámadást? Igaz, hogy a feltámadás nem mindennapi dolog, igaz, hogy nem rendelhetjük meg a csodákat úgy, a mint nekünk tetszik, mint pl. a vendéglőben a vesepecsenyét, hanem a Mindenható, a Teremtő akkor és ott gyakorolja az embernek nevezett féreggel szemben az ő határtalan hatalmát, a mikor és a hol az ő örökkévaló bölcsességének tervei jónak látják! De hát a mindig csodákat követelő embereknek már régen azt mondta egy bárányszelid tanító-mester — Jézus Krisztusnak hívták: „Van Mózesük és vannak prófétáik, kérdezzék azokat!“

Máskor megint így szólott: „Ez a gonosz és parázna, nemzedék jeleket és csodákat vár! De nem adatik nekik más jel, mint a Jónás pró-

féta jele! Mert a miként Jónás 3 nap volt a hal gyomrában, úgy az ember fia is 3 nap lesz a föld gyomrában.“ Ekkor a saját feltámadásáról beszélt.

Ime, van tehát egy világtörténelileg hiteles feltámadási esetünk, a mely épen olyan hiteles okira tokkal igazolható, mint bármely más történelmi tény. Tanuja tizenegy kortárs, sőt több is, hitelesen leírta négy hive, sőt egy olyan is, a ki nem volt hive: Josephus Flavius, zsidó történetíró, a római császár barátja. De a hitelességnek még nagyobb jeleivel erősíti meg ezt a történelmi tényt az a vonatkozás, hogy csaknem kétezer év óta száz meg száz milliók hite ezen a feltámadási tényen, mint sarokkövön alapult, mert ismét szent Pál, a tudományos, fölvilágosult apostol egész nyíltan, merészen erre az egy kockára teszi föl az egész új hit minden tanítását: „Ha föl nem támadott a Krisztus, akkor haszontalan a mi prédikálásunk, akkor hiabavaló a ti hitek.“ Ekkora meggyőződéssel hirdették a kortársak ezt a feltámadási tényt, a mi egyetlen és páratlan a világtörténelemben, a mi a keresztény hitnek alapvető szegletköve s a mi a husvétii ünnepnek örökszép tárgyát alkotja. És ha a részletek után kutatunk, még nagyobb hitelesség, teljes törvényszerűség jelleivel találkozunk. Meg van írva, hogy Jézus holttestét nem tanítványai őrizték, hanem a zsidó főpapok hivei lepecsételték a köziklába vágott sirt és öröket állítottak oda a római helytartó engedelmével, nehogy „az ámitónak tanítványai ellopják a testet és azt mondják a népnek: feltámadott halottaiból, a mint előremondotta.“

Ilyen történelmi hitelességű tény előtt állunk és hogy mégis akad ember, a ki mosolyogva a hitetlenek sorai közé áll, azon ne csodálkozzunk! Hosszu évek során át hirdették a „tudomány nevében“ az anyagelvi bölcsesség tanítóit, hogy a feltámadás lehetetlenség, úgy hogy a hívók el voltak rémulve, el voltak fogulva a támadásoktól, féltek a kinevetéstől, mert együgyű embereknek mondták azokat, a kik hisznek, azok voltak a fölvilágosult, nagy elmék, azok voltak a tudományos emberek, a kik kinevették, lehetetlennek tartották a feltámadást, az anyagelviség bitorolta évtizedeken keresztül a szellemi vezérlés jogát. De fordul a világ, mindinkább kiviláglik az anyagelvi bölcseslet szellemi szegénysége, kicsinyes kötekedése, szavakon nyargaló tehetetlensége s ma már kezdjük nem szégyenleni azt, hogy olyan dolgokat is hiszünk, a mik a tudomány mai állása szerint megfejthetetlen rejtélyek s mint ilyenek a hit titkai közé sorolandók és a vallásos hit tárgyát alkotják.

Ilyen elsősorban a feltámadás és ennek alapja: Jézus feltámadásának világtörténelmileg kimutatható, hiteles ténye.

Hogy mennyivel magasabb röptű eszme ez az anyagelviség minden bölcsességénél, az bizonyításra sem szorul.

Annyi száz- meg százmillió embernek szolgált 1900 éven át erkölcsi alapkövéül a feltámadás hite s a sok száz millió között számos példa van hősiességre, önfeláldozásra, nagylelkűségre, a szellemi felsőbbtség által érthető tündöklően nemes erényekre s olyan nagy, olyan általános a feltámadási eszmének a néptömegek lelkületére gyakorolt jótékony hatása, hogy ez maga a legszebb bizonyíték a feltámadási eszme igazsága mellett. (Hogy ez eszme hivei is követnek el egyszer-másor hibákat, azt elismerjük; de hibázni emberi dolog s a hibákat nem az eszme értelmében követték el s a hibák megjavíthatók.)

A feltámadás, Jézus feltámadása úgy hat a lélekre, mint a derült verőfényen fuvó langyos tavaszi szellő, a melynek nyomán kikelnek a földön az igazság magvai, a melynek nyomán föl pattannak a rügyek s a reményét eltető zöld színe bukkán lelki szemek elé, majd föllesznek a bimbók s a virágok kelyhéből isteni erény és jószág ezerszínű pompája és illata gyönyörködteti a hívó lelket. A feltámadás mindezeknek gyökere; vágd le a gyökérről, elszárad, kiaszik minden.

— hz. —

A vármegyei orvosok és a munkás-pénztárak.

Az egész országban mindenfelé élénk érdeklődés kíséri azt a nagyszabású mozgalmat, mely a kerületi munkásbiztosító pénztárak és az orvosok között folyik. A nagyközönséget érdeklí e mozgalom azért, mert a szociális és humanus elvek jegyében megszületett s már alapjában sok hibában leledző új törvény a munkások érdekeinek megvédésére volna hivatva, de olyan áldozatok árán, melyek cseppet sem rokonszenvesek sem a munkaadók, sem a munkások előtt, mert az eddigi járuléknál jóval többet kell mind a két félnek befizetnie. Igaz ugyan, hogy a betegsegélyezés módja is szélesebb határokig terjesztetett ki, de a még mult év július 1-én életbeléptetett törvény sem a munkaadók és munkások teherviselési képességével nem számolt a mai nehéz megélhetési viszonyok mellett, sem az orvosokkal nem törődött, kik eddig szégyenletesen csekély díjazásért látták el a pénztári orvosi teendőket.

Ma úgy áll a dolog, hogy a munkaadók és munkások zugolódnak a magas tagjárulékok befizetése miatt, az orvosokkal pedig a pénztárak nem egyeznek ki, mert az országos pénztár az orvosok követeléseit túlmagnasnak tartja.

Szerencse, hogy a mozgalomban a közönség rokonszenve az orvosok mellett nyilvánul meg mindenfelé, sőt Kecskeméten, hol a pénztár mesterségesen igyekezett ellenük hangulatot kelteni, a munkások által egybehívott népgyűlés egyhangú lelkesedéssel a nehéz pályájukat önfeláldozással, buzgón és odaadással megtutó, humanus érzésű orvosok mellett foglalt állást.

Mert ugyan micsoda égbekiáltóan nagy áldozat az, amit az orvosok a bártfai kongresszus határozata értelmében kívánunk? Minden laikus ember meg fogja tudni rögtön alkotni a véleményét, ha előre boesátjuk, hogy a törvény értelmében a pénztári tagok nem biztosított valamennyi családtagjai is igényt tarthatnak az orvosi gyógykezelésre. A kongresszus azt határozta, hogy a pénztár fizessen magános tagonként 6 koronát, családtagonként 9 koronát egy évi gyógykezelésért az orvosnak. A gömörvármegyei orvosok az utóbbiból eltekintve — figyelembe véve a pénztár még nem teljes bizonyossággal tudható jövedelmét, nőtlen és családtagonként 6 korona fizetését kívánják egy évre.

Ez az a nagy összeg, melynek fizetését sokalja az országos pénztár, s mely számokban kifejezve annyit jelent, hogy a rimaszombati kerületi pénztár 4600 tagja után 26400 koronát kívánnak az orvosok, természetesen a fuvardíjon kívül, mely e feltétel eltagadása esetén tisztán a kész fuvar költség megtérítésére szorítkoznék, s az orvos még ha egy egész napot töltene vidéken, esetleg ott műtétet végezne, akkor sem számíthatna külön díjazásra.

A rimaszombati kerületi pénztár eljárássága, igazgatósága és felügyelősége a szerencsés összeállítás folytán humanus érzésű és gondolkodású férfiakból áll, kik tudva azt, hogy az orvosok munkája a családtagok bevonása folytán meg fog háromszorozódni, méltányosnak és jogosnak tartják az orvosok kívánalmait, s épen azért, mert a munkások jó egészségügyi ellátása és gondozása szívükön fekszik, támogatják az orvosok kívánásait, ismételtén sürgetik az országos pénztárt a feltételek elfogadására, mindezeideig eredménytelenül.

A beteg pénztári tagok ellátása eközben zavartalanul folyik. Kötelességtudó és nemáson gondolkodó orvosaink, bár az anyagiak kérdésének rendezése e mesterséges buzás halasztgatás folytán ad graecas calendae elhúzódhatnak, okadnak bölesen attól, hogy bármily csekély hiba essék. A jelentkező vagy fekvő pénztári tagokat úgy a rimaszombati, mint a rozsnói kertületi pénztár területén gondosan, legjobb tudásuk és odaadásuk mellett gyógyítják. s a miniszteri díjszabás illetékes és vonatkozó tételeit, a községi és körorvosok pedig a szabályrendeletileg, illetve egyesületi útján megállapított díjakat számítják fel a pénztárral szemben, miután a tagok — még a kik a kettős táppénzt felveszik is — nem díjazták az orvost.

Néhány nap előtt napvilágot látott aztán a terroristikus hangú belügyminiszteri rendelet, mely a hatósági orvosokat fegyelmi uton való elmozdítással fenyegeti, ha a pénztári tagokat nem látják el.

Hát erre az ijesztésre Gömörországban nincs semmi szükség, nem is kell föle tartanunk, mert a gömörmezei orvosokat mindenkor összetartotta a kollegiális érzésből, a kötelességtudásból, a lelkiismeretes és tisztességes munka szeretetéből, a szenvedő szegény és gazdag embertársak megbecsüléséből fűződött kápos. Ezt az orvos szövetség két kiváló vezetője: Dr. Löcherer Tamás elnök és Dr. Meskó Miklós alelnök mindig istápolják, minden viész és vihar ellen edzik, s az orvostestület mindig azon van, hogy évtizedek óta, fálte őrzött nimbuszát homály vagy fölt ne érje.

Kivánjuk és reméljük, hogy az orvosok továbbra is megtartják nyugalmukat és feladatukat lankadatlan kitartással fogják betölteni, viszont a munkás pénztár vezető sége jóindulattal és kellő megfontoltsággal fogja kezelni az orvos ügyet, melynek megítélésével a fenti illetékes felvilágosítások után bizonyára Gömörvármegye rokonszenve és jóindulata is támogatni fogja az egészségügy hű munkásainak ügyét.

A munkásbiztosítás ügyében most, folyó hó 16-án az országos orvos-szövetség gömörmezei fiókja Rimaszombatan tartott közgyűlést, melyről következő tudósítást kaptuk:

* * *

A vármegyei orvosok szövetsége folyó hó 16-án, délelőtt dr. Löcherer Tamás elnöklété alatt Rimaszombatan rendkívüli közgyűlést tartottak, melyen jelen voltak a következők:

Dr. Meskó Miklós alelnök (Rimaszombat), dr. Bleier Leó (Rimaszombat), dr. Borsóki Ármín (Feled), dr. Deutsch Miksa (Rimaszombat), dr. Fodor Béla (Rimaszombat), dr. Gaál Gusztáv (Tornalja), dr. Gescheit József (P. Isdöz), dr. Goldblatt Géza (Tornalja), dr. Hajcsy Sándor (Rozsnó), dr. Hensch Géza (Jolsva), dr. Honóczy Gyula (Rimakovka), dr. Hruska János (Nyustya), dr. Kármán Aladár és dr. Lichtschein Adolf (Rimaszombat), dr. Molnár Ferencz (Rimazsées), dr. Sigmund József (Rimaszombat), dr. Ursinyi Gyula (Putnok).

Dr. Löcherer elnök a közgyűlésen megjelenteket megleghangon üdvözölte, indokolta az összehívás szükségességét azzal, hogy a munkáspénztárakkal szemben folyamatosan levő akcióba beleszólt a belügyminiszter, s miután ez a rendelet is olyan szinben tünteti fel az orvosokat, mintha sztrájkolni akarnának, holott a mi megyénkben, de meg az országban mindenütt az orvosok hivatásuk magaslátán állva, rendszeresen végzik teendőiket. A különbség csak az, hogy míg eddig a pénztári tagokat nevésségesen csekély összegért gyógyították, most a miniszteri díjszabás vonatkozó tételeiben felszámított díjakat szedik. Az állambatalom beavatkozását az orvosi ügybe a kar méltán kifogásolja, annyival is inkább, mert az orvosok eddig is rendkívül sok ingyen munkát végeztek, a szegényeket ezután is ingyen fogják gyógyítani, mint eddig tették, de a sok pénztári irábéli munkálato kért, meg a tagok és családjaik gyógyításáért méltányos díjat kívánnak. A megjelenteket még egyszer üdvözölve, a tanácskozást megnyitja azzal, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Meskó Miklós, dr. Lichtschein Adolf és dr. Bleier Leó orvosokat kéri fel. Bejelenti elnök, hogy távolmaradásukat kimentették: dr. Csiky Ferencz, Szederkényi Mihály, dr. Vajner Károly, dr. Lusztig Sándor, dr. Pósch Dezső, dr. Heincz Hugó, dr. Kracs Gyula, dr. Szabó Károly és dr. Zehery István, a hozandó határozathoz azonban hozzájárultak, s magukra nézve kötelezőnek ismerik.

Uj tagokként jelentkeztek: dr. Gálffy József esetenki körorvos dr. Lányi Tivadar jolsvai járásorvos, és dr. Limberger Albert nagyrozei városi tisztí orvos. Eltávoztak a vármegye területéről: dr. Glatter Béla, dr. Dubasievics Jenő dr. Huszár Antal és dr. Wirtzfeld Béla. Elnök ezután kegyellett emlékezik meg az orvos-szövetség elhunyt érdemes és lelkes alelnökéről: dr. Maurer Arthurról, ki az egyesület bölesődjénél állott, szeretettel és őszinte érzelmekkel vett részt annak fejlesztésében; buzgó szövetségi alelnök volt; indítványozza az elnök, hogy orvosi karunk ezen kiváló alakjának, nagyrabecült embertársunknak emlékért jegyzőkönyvileg örökítse meg a közgyűlés s a temetés alkalmából tett intézkedéseket tudomásul véve, bizza meg dr. Pósch Dezsőt azzal, hogy legközelebbi közgyűlésünkön emlékezésben méltassa az elhunyt érdemeit. Az ő akadályoztatása esetén az elnökség dr. Hajcsy Sándor egyleti titkárt kéri fel erre.

A munkáspénztárakkal szemben folyamatban levő akció tárgyállása közben kitűnt, hogy a körorvosi fizetéshez — miután az törvény alapján lélek arányszám szerint történik — a pénztári tag is hozzájárul, s annak a pénztári illetéket is fizetnie kell. Azon helyeken, hol a körorvos végzi a pénztári orvosi teendőket, nem számítatja fel a belügyminiszteri díjtételt a pénztárral szemben, hanem csak a községekkel egyeséggel megállapított látogatási és rendelési díjat szedheti s a mennyiben ezt a tagok — kik táppénzt kapnak minden esetben,

míg megegyezés nem jön létre — meg nem fizetik, a beteg igazolásával ellátott jegyzék minden hó 1-én beküldendő az orvosszövetség elnökségéhez, mely az illetékes pénztárt a fizetésre felszólítja.

A közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy az egyesületi feltételekhez ragaszkodik: a fix orvosi rendszer mellett, a tagonként 6 koronás alapon megmarad, s ehhez a határozathoz a rozsnóiak nevében dr. Hajcsy Sándor is hozzájárult.

Dr. Kármán felolvasta az orsz. szövetség fötitkáranak legutóbbi terjedelmes körlevelét, melyben a helyzeetről informál. Végül dr. Hajcsy Sándor rozsnói orvos interpellálta a szövetség elnökét, illetve alelnökét a vármegye tisztí főorvosát, kit közben elhívtak: dr. Hajcsy előrebocsátja, hogy mindig örömet kelt, ha valamely orvostársukat akár magasabb kitüntetés, akár előléptetés vagy megérdemelt jutalmazás éri, annak különös hangsúlyozása mellett, hogy felszólalásában nem személyes érdek, rokon vagy ellenszenv irányítja, hanem tisztán igazságérzete és az elvi fontosság nagy jelentősége vezet, kéri, hogy vármegyénk főispánja legutóbbi tiszteletbeli orvosi állásra való kinevezésnél megkérdezze-e a tisztí főorvost, vagy a szövetség elnökét, mint ez hasonló esetben az ország minden más vármegyéjében szokás, és van-e tudomása a főispánnak arról a belügyminiszteri rendeletről, mely 1906 ik évben 10070. szám alatt U. vármegye főispánjához intéztetett, s mely így szól:

„Értesitem Önzimdet, hogy érdemes körorvos vagy községi orvos, ha tisztí orvosi minősítéssel bír, vagyis ha a tisztí orvosi vizsgát letette, tiszteletbeli járásorvossá akadálytalanul kinevezhető. Körorvos vagy községi orvos azonban még ha megfelelő minősítéssel bír is, tiszteletbeli vármegyei főorvossá ki nem nevezhető, mert a kör esetleg községi orvos a járási orvosnak van alárendelve, mint tiszteletbeli vármegyei főorvos ellenben, mint a vármegyei főorvos helyettese avagy kiegészítője, esetleg a főorvos hatáskörében járván el, oly helyzetbe kerülhetne, hogy közvetlen feljebbvalójának a járásorvosnak fölé helyzetetnek, a mi a közszolgálat érdekében meg nem engedhető ellentételek vezetne.”

A jövőre nézve különösen fontos elvi jelentőséget tartalmazó interpellációra a távollevő főorvos helyett az elnök válaszolt annyit, hogy ez ügyben sem a tisztí főorvos, sem a megye első tisztviselője: az alispán meg nem kérdezett.

Ezután az évi tagsági díjat egyhangulag 8 koronára emelték fel, melyből 5 korona a központnak küldendő be.

A közgyűlés egyszersmind kimondta, hogy jelen gyűlés jegyzőkönyvének kivonata hirlapilag közlendő, annyival inkább, mert a közönséget csakis így tájékoztathatja a szövetség.

Ezzel a közgyűlés véget ért s az illusztris társaság a Három Róza éttermében találkozott a fehér asztalnál, hol jó ebéd mellett töltötték néhány órát.

Uj gyár.

Örömbirt hozott városunkra a tavsszi kikelet. Régen reménykedünk, régen várunk, hogy majd csak fog történni valami városunk fejlődésében és haladásában, de bizony óhajaink, kívánságaink meddők, eredménytelenek maradtak. Valahánykor katonai csapatokat láttunk keresztül vonulni és minden évben, a gyakorlatok alkalmával, az átvonuló csapatok bandájának vig zenéjétől hangzottak utcáink, minden egyes alkalommal fel csillant reményünk, hogy talán-talán mégis kapunk ismét egyszer katonát, mert a hadvezetőség, nyilatkozatai szerint igen alkalmas helynek tartja Rimaszombatot és környékét. Sajnos, ez irányban úgy látszik már minden mozgalom és törekvés eredménytelen erőlködés maradt.

E helyett azonban mégis csak létesült valami, a mi az első percekben sok reményre jogosított, ez pedig: a conserv-gyár. Hogy miként vált be ezen gyárvállalat, arról csak helybeli igen érdekelt két pénztintézet tudna beszámolni és egy pár kétségbeesett részvényes. De hát ez az ő bajok. Nem kívánság volt e gyár létesítése, hanem csak egy két ember nem sikerült speculációja. A mit főznek tehát, azt maguknak főzik. Mint mondják nagy quantumban készül ott minden, de hogy elég e a szirup és a bevétel kielégíti e az étvagyakat, ez már kétséges és hogy a befektetés nem hozta meg a kívánt kamat gyümölcsöt, de a lakosságon sem segített, az kétségtelen.

Az évek előtt jelentkező nagy veszteséget tehát más uton kellett pótolni, vagy legalább egyelőre a krachtól a vállalatot megmenteni. Így született meg a villanygyár és lett a főzelek-kemence villanyáramgyűjtő tartály. Minden esetre a modern haladás egyik fő követelmények ma napság az elemek olesó kibaszálása, a melyben mai tudomány a legértékesebb természeti erőben a villanyosságban találta fel a legkönnyebben előállítható és legegyszerűbben kibaszálható kincsét; így a sok között a nélkülözhetetlen tiszta és egészséges világítást. Ez részben nálunk is sikerült. Villanyvilágításunk van és díszéret, még alig fordult elő eset, hogy az a szolgálatot felmondta volna. De leszámítva azt az egy pár ivlámpát, mely az Erzsébet és Tompa teret szaruaival bevilágítja, elég homályos. Az árát tekintve, erre választ adnak a lakosok, különösen pedig a kereskedők és vendéglősök. Ha a villanyról beszélnek, oly áram fut végig idegeiken, a mely önkénytelentl a zsebükre üt, arra a helyre, a honnan nemesak a feltaláló Volta emlékért kell nagyon megfizetni, de egy családot feuntartani és a sokféle adókat fizetni.

E kérdés tehát már nem úgy, mint az előbbeni, a közérdekbe szól belé. Türi is mindenki és fizeti a drága villanyt, de emellett sir, mikor fizetni kell; panasza pedig hozzánk jön, mert a különféle érdokek tiltják illetékes helyen a panaszt emelni.

Mi kötelességszerűleg elmondjuk, illetve tolmácsoljuk a panaszt, egyebet nem tehetünk, mert részvényeink nincsenek.

Megvizsgálni kívánjuk azonban a panaszkodókat azzal, hogy immár befejezett tény, miszerint a legszebb reményekre jogosító gyár van alakulóban városunkban, mely már a közel jövőben hatalmas füstkarikákat fog égnek eresztetni és ezzel egy új tényező létesült, mely nagyban hozzá fog járulni a panaszkodók bevételeihez és mégis csak könnyebb lesz a terheket viselni. Mert ha

van bevétel, van jövedelem miből fizetni, akkor szívesen fizetünk a közérdek, a közérdek asztalára.

Mindnyájunk érdeke, hogy legyen meg mindazon tényezője és intézménye városunknak, mely a modern kis városok körébe soroz, így a sok között a nehezelt villany is, sőt legyen még csatornázásunk is, de legyen miből a terheket fedezni és képesek legyünk elviselni.

Igy szól a biztos forrásból eredő értesülésünk: Hindrich-Unger és Társa Reimscheidi cég tett ajánlatot városunknak, egy aczell fűrészggyár alapítására és kérte annak elfogadását, valamint a város anyagi támogatását. A város a mult héten tartott rendkívüli közgyűlésében az ajánlatot elfogadta és kijelentette, hogy erejéhez mérten a legmesszebbmenő anyagi áldozatokra is hajlandó. Már telket is adott e célra, a vasuti indóház alatt, közvetlen a pályatest mellett az ugynevezett régi Szügyi-féle telket. Azonkívül ad az építéshez több százezer téglát és bizonyos subventiót, valamint adómentességet stb. Bár e kérdésnél is voltak ellenhangok, mely nálunk elmaradhatlan, mégis a többség a gyár létesítése mellett döntött és a végleges érdemű döntést a május hó 5-én megtartandó közgyűlésre tűzték. A hangulatból ítélve, biztos és kétségtelen a reményünk, hogy a többség, a beszélni és feltűnni szerető kisebbséget lefogja a gyűlésen is teljesen győzni és a gyár építését már május hóban megkezdik.

Arról is tudomásul bírunk, hogy városunk egyik széles látókörü, tapasztalt és ügyes polgára Gail Emil fedezte fel az élelmes külföldi vállalkozókat és neki sikerült azoknak figyelmét ide irányítani, bár több város ez életre való gyár alapításáért erősen versenybe lépett. Azután az országnérsz városunk derék polgármestere dr. Kovács Lászlóé, kinek rövid polgármesteri működése már sok üdvös dolgot eredményezett városunk életében és jövőnd fejlődésében.

A gyár készíteni fog kör- és keretfűrészt, továbbá gyalukéseket és más egyéb aczell kézi szerszámokat és eszközöket. Tekintve pedig, hogy Magyarországon ez lesz az első e téren speciális gyár, mondanunk és indokolnunk sem kell, hogy mily jövő vár e gyár működésére és még megérjük, hogy a híres rimaszombati csutóra után, a rimaszombati aczell lesz a híres.

E kiváló fontos kérdést polgáraink becses figyelmébe és meleg érdeklődésébe ajánlván, sok szerencsét kívánunk, az idegeneket pedig szívesen üdvözöljük.

Meghívó.

A gömör-kishontvármegyei ált. tanítóegyesület rimaszombati járásköre ez évi közgyűlését április hó 23-án d. e. fél 10 órakor tartja meg Rimaszombatan, az ált. tanítói lakóház egyik termében, melyre a járáskör t. tagjait s a tanügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó s előterjesztések.
2. A járásköri tagok névjegyzékének kiigazítása.
3. „Az Országos Bizottság alapszabály tervezete.”
4. „A magyar iparvédő egyesület céljainak ismeretése.”
5. Előadja: Bibay István tanf. tollnok.
6. Tagsági díjak s az „Eötvös alap” járulékaiknak beszédése.
7. Indítványok.
8. Tisztujtítás.
9. A gyűlés berekesztése.

Kelt Jánosiban, 1908 évi apr. 15.

Becske Balint, járásköri elnök.

Hirek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! Lapunk munkatársainak és előfizetőinek örömteljes boldog husvétí ünnepeket kívánunk!

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nagyheti ájtatosság. Városunk róm kath. hívei mely vallásos erzülettel ünnepték a nagybetet, s a templomet mindennap élénken látogatták az ájtatos hívek. A nagypénteki lamentációk alkalmából a templom zsufolásig megtelt, s a hívek valóságos ihlettel hallgatták a szívhöz szóló, s áhitatra gerjesztő gyönyörű egyházi énekeket: Jeremiás prófeta siralmait, melyeket mely érzéssel adott elő Tihanyi Lajos segéd lelkész és Uthy Antal kántor, a harmadik volt Rábely Kata, ki remek szoprán hangjával, érzésteljesen és mekpapó modulációkkal adta elő a lamentációt. A szent sirhoz is szüntelenül zárandokoltak a hívek, s szombaton, este hat órakor tartatott meg az ünnepies feltámadási szertartás, melyet Széman Endre prépost plébános celebrált fényes papi segédlettel.

Esküvő. Raisz Dezső diósgyőri vasgyári mérnök, Raisné Marikovszky Emma kiválóan képzett fia, folyó hó 12-én tartotta esküvőjét Rozsnóon, dr. Markó Sándor kir. tanácsos, rozsnói kir. közjegyző és neje Sztelho Anna kedves és műveltekkü Matild leányával.

Eljegyzések. Dr. Keltner Viktor dobsinai jóhírt és kedvelt orvos eljegyezte Szontagh Katalint.

Bartal Dezső özérényi tanító eljegyezte folyó hó 12-én Osváth Erzsébet pelsőci tanítónőt, Osváth György vármegyei kiadó kedves és művelt leányát.

Stekus Lajos kir. adóhivatali irnok folyó hó 11-én eljegyezte sebesi Simko Lilikét, özv. Simko E.-né kedves és szép leányát.

Házasság. Seidner Márkus helybeli italmérés tulajdonos folyó hó 12-én vette nőül özv. Reisené szül. Kohn Jankát.

Halálozás. A helybeli ipartestület egyik régi, messze idegenből hozzánk került, de hazafias érzelmeiktől áthatott tagja: Stehlnszky Ignác óras és ékszerész folyó hó 12-én 61 éves korában, boldog házassága 34 ik évében rövid betegeskedés után elhunyt. Az athléta természetű, erőteljes embert gutaütés érte, s a súlyos betegség egy heti szenvedés után legyőzte az erős szervezetet. F. hó 14-én nagy részvét mellett temették el.

Ipariskolai tanítók értekezlete. A Gömör-és Kishontvármegye területén lévő iparos tanulók isko-

laiban működő tanítók folyó hó 14-én Bánréven, az áll. elemi iskola egyik tantermében gyűlést tartottak s körre alakultak. A gyűlésen résztvevők és menetét irányította Pogány István kir. tanfelügyelő is. — A kör elnökévé Törkölly Józsefet, alelnökévé Váry Jánost, jegyzőjévé Nagy Zoltánt választották. A gyűlés tárgyalta az új ipartörvény tervezetnek az iparos tanulók iskoláira és tanulóira vonatkozó szakaszait is. A tervezetet Csikora István ismerte meg, kinek ugy az iskola, mint a tanszemélyzet érdekeit érintő s a tervezetet módosítani kívánó javaslatát a gyűlés nagy részben elfogadta.

Tanulmányi kirándulás Virágvasárnapon délutáni érdekes kirándulásra indult a helybeli főgimnázium tanulóifjúságának egy része. Megismételték három év előtt husvétkor végzett venecei kirándulásukat, de meg is toldják azt a Garda tó és Triest megtekintésével. Az utiprogramm szerint Budapesten át Fiuméba mentek, ott a környék megismerésére után hajóra szálltak s Velenzébe, helyesebben Veneziába hajóztak, onnan ismét egy napi időzés után vasuton 2—3 kisebb olasz város érintésével a gyönyörű Garda tóhoz készülnek, a melyet végighajóznak a Tirolban fekvő üdülő helyekig (Riva Arco). Innen Triestbe utaznak s annak környékét megismerelve. Fiumén és Budapesten át hazatérnek. A kirándulásban 12 tanuló vesz részt Loysz Ötön igazgató vezetésével, ezenkívül még Komáromy Géza, Pásztori Gyula és Schwilm Nándor tanárok is kísérik az ifjuságot. Szt esatlakoztatás kirándulókhöz más érdeklődők is, így városunkból Kovács László dr. polgármesterünk, valamint ifj. Instilórisz Endre dr. ügyvéd. A kirándulást mintegy 12 napra tervezték és így a tanulságos szép utról csak husvét után pénteken várható a hazatérésük.

Fehérkereszt egyleti közgyűlés. Mint már lapunk múlt számában említettük: az orsz. Fehérkereszt egylet gömörmezei fiókja évi rendes közgyűlését május hó 2-án délután 3 órakor a vármegyeház nagytermében tartja. A közgyűlésnek különös érdekességet kölcsönöz az, hogy azon az orsz. Gyermekekvédő Liga vezérérfejai is részt fognak venni.

Ipartestületi gyűlés. A helybeli általános ipartestület előjárósága folyó hó 12-én Varga Lajos elnöklété alatt ülést tartott, melynek tárgyai iránt az előjárósági tagok elég élénken érdeklődtek. Az ülésen tárgyalott a testület fennállásának huszadik, s a diszkrét felavatásának tizedik évfordulója alkalmából teendő intézkedések, s elhatározták, hogy nagyobbabású mulatságot rendeznek ez alkalomból. Elhatározták, hogy utas szállított rendeznek be, s ez a határozat mindenesetre elismerésre méltó, mert eddig az átuázó szegény iparos nem igen tudott hol szállást kapni. A városi képviselőtestület által a folyó évre megszavazott 300 korona segélyért az előjáróság hálás köszönetét fejezte ki.

Cirkus. Fekete Ele nagyszabású cirkuszával ide érkezett s a vásártéren megkezdte 18-án előadásait. A cirkusz fedve van és kényelmesen van berendezve. Bővebbet a falragaszokból tudhatni meg.

Adomány A nyomorék gyermekek javára a húsvéti ünnepek alkalmából Ethy Frigyesné kalácsot adományozott, miért is az elnökség a nemes szívű adakozónak ez uton is hálás köszönetét fejezi ki.

Sorozás A folyó hó 15-én városunkban megtartott fősorozás eredménye: Az I-ső korosztály állítási lajstromába fel lett véve 37 egyén. Ezek közül másutt nyert illeltséget 5. időelőtt önként belépett mint 1 éves önkéntes 3, mint 3 éves önkéntes 1, a m. kir. Ludovica akadémiában 1 igazoltan távol 2. törvénytelenül 2 a bizottság előtt tényleg megjelent 23. Mint fogyatkozás nélkül alkalmas besorozatot 12, mesterségére való tekintettel 1, visszahelyezve 9. mindenkorra törülve 1. — A II. korosztályban állításköteles 21. Ezek közül elhalt 1. törvénytelenül távol 5. mint alkalmas besorozva 3, visszahelyezve 12. — A harmadik korosztályban állításköteles volt 17, távol maradt igazoltan 3, törvénytelenül 6. mint fegyverképtelen törölve 8, innen tehát senkit sem vettek be. — Mindhárom korosztálybeli összesen 75 állításköteles közül megjelent 46 s ebből besoroztak 18 egyént. A bizottság Bornemisza László alispán elnöklété alatt működött s tagjai voltak: Meisner őrnagy a hadsereg, Hauser őrnagy a honvédség képviselői, a 25-ik közös és 16-ik honvéd kiegészítő parancsnokságot Szente, illetve Braun hadnagyok és Schürger ezredorvos. A sorozó járást Fabry Zoltán rendőralkapitány képviselték, míg a polgári bizottság tagjai voltak: Molnár József ügyvéd, Medveczky Sándor kir. közjegyző és dr. Mesko Miklós vármegyeyi tisztí főorvos.

Az utca alakjai lassanként eltűnnek. Ki ne ismerte volna a szegény hűlye „Bélát“, reudes nevén: Mihály Bélát, ki az utcák állandó ismert alakja volt. Nem bántott szegény önmagával tehetetlen fiú senkit, ha csak a neveletlen utzagyereké gonyolódásaikkal nem bosszantották. Most már csendes lett örökre. 35 éves korában f. hó 17-én meghalt.

Derűs mozzanatok. Mult számunkban irtunk annak a betörő bandának elítéléséről, mely városunkban garázdálkodott a tél folyamán. A tárgyaláson sok derűs mozzanat volt, mely csaknem megkacagattatta Themis avatott, komoly apostolait is. A fővádlott: Cseffo Józsefhez az elnök Kolbay Sándor nagy csodálkozással és naiv hangon azt a kérdést intézte: „De hát hogy lehet egy helyről egyszerre hét szárnyast elhívni?“ A vádlott nem vette észre a kelepczét, hogy az elnök csaltan bizonyítékokhoz akar jutni, s hirtelen nagy indignációval felelt: „Hát, hogy ne lehetne, mikor zakkokba raktuk“ Persze derűltség fakadt a delikvens vallomása nyomán. Az se utolsó dolog volt, mikor elmondták, hogy a toronyban rendezték az éjjeli összejöveteleket, s a harangozónak hogy vitték a lopott csirkéből készült párolgófínom paprikást. A másodrendű vádlott Kovács Szalajkás János sehogy sem akarta bünső cselekedeteit beismereni, az elnök azonban szembesítette Cseffo vádlottal, ki aztán minden géne nélkül ráolvasta az igazságot. Mikor Kovács ezek daczára is tagadott, meglőki őt Cseffo, s oda szól felhangosan: „Hogy a f... egyen meg, valid be már az igazságot, mit tagadsz, hiszen látod, hogy mindent tudnak!“ Erre aztán megszelídült Kovács. — Erdekes volt az a vallomás is, mikor az egyik vádlott azt mondta a Szabó Elemér háza előtt elmenve: „Itt volt csak jó dolgunk. Ugy jártam ki és be, mintha magam lettem volna a gazda.“ Most már gondolkozhatnak hőcselekedeteik felett a „dutyiban.“

Tisztújítás Tiszolovon. Vesszük a következő tudósítást, melyet miután az megbízható kezekből származik, egész terjedelmében közlünk: Tiszoloz nagyközösgében a tisztújítás Molitórisz Zoltán tb. főszolgabíró elnöklété alatt f. évi április hó 14-én d. e. 10 órakor tartották meg, mely oly imponzánsan folyt le, hogy az nemcsak Tiszoloz nagyközösgének, hanem a vármegyének is büszkeségére válik. A 800 választóközönségből közel 600 választó volt jelen s a midőn az eljáró tb. főszolgabíró a bírói állásra a kijelölési jogát gyakorolni akarván, a jelölteket kihirdetni akarta s első helyen Kriska János mérsáros nevét csak emítette, máris mint az ágyudörgés egyszerre elhangzott a szünni nem akaró „éljen Kriska“ kiáltás. A pártatlan igazságszeretettől vezetett tb. főszolgabíró a bírói állásra 3 egyént jelölt, a kik közül egyhangulag Kriska János mérsáros lett nagy lelkesedéssel megválasztva. Ugyanígy lelkesedéssel és egyhangulag lett megválasztva pénztárnoknak: Hanesz János, kapitánynak: Csipka Ferencz, közgyámnak: Kuchta Ferencz és tanácsnokok: Holkó János, Krausz István, Dianiska Gáspár pacher, Dianiska István ezekrász, Homola József, Demjan János petrulin, Dianiska Gáspár lakatos és Komora János. A megválasztott összes tisztviselő, a magyar nyelvet nem értő három tanácsnok kivételével, az esküt a választó közgyűlés előtt magyar-, a három tónyelvű tanácsnok pedig két nyelven tette le. A választás befejeztével Manica Imre meleg szavakban köszöntö meg a választó közönség nevében az eljáró főszolgabíró tapintatos, ügyes és a mellett igazságs szerető működését és őt a nagyközösgé javára igen sokáig éltette mire a választók szünni nem akaró „éljen“nel halmozták el. Ezen gyönyörű választásra Tiszoloz nagyközösgé büszke is és ezzel is bebizonyította, hogy ott nem dúl a reafogott harez, hanem a béke, az egyetértés honol közöttük.

Helyreigazítás. A pelsőci legutóbbi kedélyes mulatságról szóló tudósításunkból sajnos véletlenségéből kimaradt az estély sikere érdekében nagyban fáradozó és anyagi tekintetben is a jótékonycselekre szép eredmény felmutató Bing Józsefné neve, melyet utólag rektifikálni kedves kötelességünknek ismerjük.

Megakadályozott párbaj Rozsnyón a mult héten Dr. R. bíró és Dr. K. ügyvéd párbajt akartak vívni. E czélból a megfelelő segédlettel és éles kardokkal meg is jelentek a „Sas“ szálloda termében Midőn azonban össze akartak csapni, megjelent a csendőrség és elszedte a kardokat.

Köszönetnyilvánítás. Az első hazai evang. konfirmandusok Otthona részére adakoztak a következők: Kubinyi Aladár 2 korona, Cseh István 1 kor., Medveczky Sándor 2 kor., Márton Imre 1 kor., Terray István 2 kor., Dr. Instilórisz Endre 1 kor., Gulya Géza 2 kor., Dr. Mesko Miklós 2 kor., Instilórisz Endre 2 kor., Szombath György 2 kor. A nemesszivű adakozóknak hálás köszönetet mond megbízásból Szombath György gyűjtő.

Gyermeknapok Tornalján Lapunk legutóbbi számában későn vett tudósítás folytán nem emlékezhetünk meg azon fényes sikeréről, melyet a gyermeknapokon a tornaljai urasszonyok és urleányok agítatója jövedelmezett. Páratlan lelkesedéssel karolták fel a szegény, elhagyott gyermekek ügyét és minden lehető elkövettek, hogy a Liga czéljaira minél tekintélyesebb összeget gyűjtessenek egybe. E végből a város két legforgalmasabb pontján sátor alatt állították fel a gyűjtő urnát, a melyben likörök és sütemények árusításával és jótékony adományokkal mintegy 460 kor. összeget gyűjtöttek össze, s ezzel megelőzték vármegyénk nagyobb városait is. mert nem akadt még egy város, hol ezen összeghez csak megközelítő összeg is gyűlt volna egybe a Ligának. A járók közül is a főhírnök a tornaljai lesz az első mert itt a gyűjtött összeg jóval felül fogja múlni az 1000 koronát.

Életmentő iskolás fiú. Lélekjelenlétének és férfias elszántágának adta szép tanujelét Nyustyár, folyó évi április hó 11-én d. u. 5 órakor Stefánik Pál iskolás fiú. A mint ugyanis meglátta, hogy a falu közepén a Rima vize fölött vezető gyalogjáró hidról — véletlenül — egy harmadfélves fuicska a megáradt folyóba zuhan és a rohanó ár irgalmatlanul sodorja tova magával. Ezzel pillanat alatt utána veti magát a folyóba és — mielőtt még a fuldokló fuicskát az örvényző habok elnyelték és mélyre sodorták volna el — szerencsésen kiragadta őt és átszaladt vele a mit sem sejtő edes anyához, a ki a Rima parton lakik a közelben, s már egyik fiát ily módon elvesztette, átadta neki a halálra rémült, de egyébként szerencsésen megmentett gyermeket. A 12 éves elemi iskolába járó fiú, cselekedete igazán szép és elismerésre méltó.

A bányász fia. Rozsnyóról jelentik: Csetneken szerdán reggel Racsó János 10 éves bányászfiú szülei távollétében egy dinamit töltényt vett ki atyjának ládájából és kis testvéreinek azt mondván, hogy nagyot fog durranni, a tűz fölé tartotta. A dinamit fölröbbant és a kis Racsó jobb kezét létepte és arczát összerúzta. Melllette álló két kisebb testvérenek az ijedségen kívül nem esett baja. A kis Racsó haldoklik.

Értesítés. Testületünk tagjaival tudatjuk, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata szerint a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszerelnök 114314—1907. számu rendeletével a vállalatokra vonatkozó ajánlatok mellékletét képző letéti nyugtatványoknak mellékleti bélyeggel leendő ellátását kötelezőleg kimondotta. *Alt. Ipartestület.*

Telefont használók figyelmébe. A miskolci kereskedelemügyi és iparkamara előterjesztést tett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez az iránt, hogy a putnok—tornalja—miskolci telefonelőfizetők továbbra is díjtalanul beszélgethessenek egymással. E kérést a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nem teljesítette. Figyelemmel azonban egyrészt az előterjesztésben felhozott méltánylást érdemlő okokra, másrészt az említett helyeknek egymáshoz való közelségére, a Miskolcz—Putnok és Miskolcz—Tornalja közt folytatott 3 perces beszélgetésnek díját 1908 április 16-tól 2 koronáról 1 koronára szállította le.

Füüdömgnyitás A messze földön ismert s kitűnő gyógyhatásáról jó hírű csiži-jód-bróm forrás-füüdö ünnepélyes megnyitása a folyó évben is szokott módon május hó 1-én lesz megtartva, mely napon a részvénytársaság évi közgyűlése is megtartatik.

Vásár áthelyezés. A miskolci kereskedelemügyi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter megengedte, miszerint Jolsva r. t. városban a folyó évi április hó 21 re eső országos vásár ez évben kivételösen folyó évi április hó 29-én tartassék meg.

Nyilt-tér.*

Válasz Sz. K.-nak a szeptem—gömöri vasut ügyében.

„A gömör—szepesi vasut“ ezime alatt Sz. K. egy 26 oldalra terjedő értekezést közöl a dobsina—poprádi vasuti utirány érdekében. Hogy több oly érvt, mely a roznyó—betlér—iglói vonalat fölébe helyezi a dobsinai vonalnak, bámulatot keltő vakmerőséggel a dobsina—poprádi vasutvonal javára konfliktálja, — azt megtudnám neki becsátani, mert elvégre aki száraz adatokkal nem tudja állapontját védeni, ez hangzatos fraízisokkal nagyképekődik és azzal igyekszik a tájékoztatlan közönségre hatni; — de hogy egy puritán jellemű miniszter személyét apostrofálni merészkedik s a kereskedelemügyi miniszterium és a máv. eljáró műszaki tisztviselőit, — akik magas állásukba szaktudásuk és lelkiismeretes munkájuk révén jutottak, — azzal megragasztani, hogy hivatalos véleményük sугalmazva lett; hogy tehát a való tényálláson Igló kedvéért egyet kanyarítottak s így részrehajlatlan tárgyilagosság helyett, külső befolyásnak engedve, a való tényállástól eltérő adatokat szolgáltatottak volna: ez oly minősíthetlen eljárás, melyet só nélkül hagyni nem lehet.

Hogy a dobsinai érdekeltégek füt-füt megmozogtak és hogy Gömör—Szepes—Hevesvármegyét, az összes gömöri országgyűlési képviselőket, az eger—putnoki vasut érdekeltékeit, a Sajó vidéket, a gömőri püspököt, a kereskedelemügyi minisztert, a Tátrában nyaraló nagy befolyásu magas vendégeket, Coburg herceget és a bolgár fejedelmet hangzatos fraízisokat a maga ügyének megnyerni igyekezett, mielőtt egyetlenegy számadat lett volna birtokában, melylyel az általa propagált utirány helyességét és kivihetőségét bebizonyíthatta volna és mielőtt még maga is tisztában lett volna a traszszal és annak nehézségeivel: ez köztudomású, megdöntöhetetlen tény, mert hisz még ma sem készült el vasutvonalja terveivel és annak költségvetésével; — de érthetetlen, hogy mi alapon meri a névtelen hős Igló konzuleséssel meggyanusítani, midőn ez a város — daczára annak, hogy az általa tervezett roznyó—betlér—iglói vonal közgazdasági bejárása még a mult évben megtartott és a vasutvonal kiépítésére vonatkozó összes műszaki munkalok annyira elkészültek, hogy az engedélyezési tárgyalás minden perczben megtartható, mégis mindeztideig sem a minisztert, sem a szomszédos törvényhatóságokat, sem pedig az eger—putnoki vasutvonal érdekeltékeit küldöttségekkel nem zaklatta és náluk egyébként nem igyekezett a maga vonala mellett hangulatot kelteni.

Hogy Dobsina járásbírósgát kap-e vagy sem, ez az ő dolga s ezzel mi nem törődünk, de hogy Igló törvényzékért nem folyamodott és ilyet nem vár, az bizonyos.

Sz. K. érveléseivel behatóbban foglalkozni nincs sem kedvem, sem szándékom, de az alaptalan gyanusítást visszautasítani mindenkinek kötelessége, aki arról tudomást szerez és aki a tényállást ismeri. Azért a jóízless nevében és az igazság érdekében erkölcsi felháborodással tiltakozom Sz. K. gyanusításai ellen.

Edősfalva, 1908. április hó 9-én. Bartsek Gusztáv.

Ő Felsége a Király nevében.

1907. B. 713/3. — A rimaszombati kir. jbság mint bftő bíróság a btkv. 261. §-ába ütőköz becsületsértés vétségével vádolt Kollár E. János elleni bünygyben a Szántó Sándor magánvádló által emelt panasza fölött Madarassy Gyula joggyakornok jegyzőkönyv és dr. Terhes Sámuel ügyvéd védő részvételével 1907. deczember hó 18-án tartott nyilvános tárgyalás befejezése után következőleg ítélt: Kollár E. János tanárjelölt dererenzényi lakos bünsönek mondatik ki a btkv. 261. §-ban meghatározott becsületsértés vétségében elkövetve az által, hogy f. évi október hó 15-én Eszterény községben magánvállalt nyomorult és büdös kifejezésekkel illette és ezért a Btkv. 261. §-a alapján az 1892. 27. t.-cz. 3-ik §-ban jelzett czérla fordítandó 15 napi s végrehajtás terhe alatt fizetendő, behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §-a értelmében (1) egy napi foglathára átváltztatandó (5) öt korona pénzbüntetésre ítéltetik: Köteles vádolt 58 koronát magánvállalónk utánjárás czímén az ítélet jogerőre emelkedéséig számított 15 nap s végrehajtás terhe alatt megfizetni, nemkülömben az esetlegesen felmerülő rabartási költségeket a m. kir. államkincstárnak az 1890. 43. t.-cz. 9. §-ban jelzett módon megfizetni, dr. Terhes Sámuel ügyvéd védő díja 16 koronában állapittanak meg, saját felével szemben. Ezen ítélet jogerőre emlékedése után a Rimaszombatan megjelenő Gömör-Kishont című hetilapban a vádolt költségén egész terjedelmében közölni rendeltetik

I n d o k o k :

Magánválló a kir. járásbírósgához irásbelileg tett feljelentést vádolt ellen és abban előadta, miszerint vádolt őt f. évi október hó 15-én Eszterény községben bitang, rongyos és gazember kifejezésekkel illette, miért is megbüntetését kerte. Kiltüztetés a tárgyalás, vádolt személyesen nem, hanem ügyvédi képvisellettel jelent meg, s így a tárgyalás a Bppts. 540. §-nak 2-ik bekezdése alapján lett megtartva: Vádlott védője tagadta a védenze terhére rótt vádat és felmentését kerte. Ezután kihallgattattak a hivatkozott tanúk: tekintettel arra, hogy Várhegyi Gyula, Kovács Sándor, Szolovszky Károly, Szivák Daniel és Motyovszky Pál tanuk vallomásával be igazolást nyert az, miszerint vádolt a kérdéses alkalommal a büd s és nyomorult jelzőt éppen ugy használta Várhegyi Gyulával, mint magánvállóval szemben, tekintettel továbbá arra, hogy vádolt Várhegyivel e miatt az ügyét rendezte, a ki oly feltétellel ment be az egyezségbe, hogy ugyancsak a magánvállóval szemben is rendezve lesz az ügy és vádolt ezt ígérte daczára meg nem tette, már pedig a sértés egyszerre és egyformán történt, mivel pedig a büdös és nyomorult szavak a magánvállóval szemben sértők és meggyalázók, vádolt cselekménye a btkv. 261. §-ba ütőköz becsületsértés vétségének képezi tényálladékát és abban volt bünsönek kimondandó, tekintettel azonban fedhetlen előéletére, hogy a cselekményt borközi állapotban követte el és hogy a feljelentés is bosszúálló és rosszakaratu besugós folyamánnya, az ítélet rendelkezés részben meghatározott csekély büntetéssel suttandó. A költségekre vonatkozó intézkedés, vádolt elítélésében leli indokát, nemkülömben a hírlapi közlés is

Kmf. Langhoffer Viktor, s. k. kir. albiró. A másolat hiteleül: Sánta Antal, kiadó.

Ő Felsége a Király nevében.

907. B. 713/5. — A rimaszombati kir. törvénszék, mint felebbviteli bíróság a Kubinyi Aladár kir. törvénszéki elnök curiaí bíró elnöklété alatt, Cseh István királyi törvénszéki bíró, és dr. Musóter Miklós királyi törvénszéki bíró, valamint Lehoeczy Márton királyi törvénszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvételével Kollár Emil János ellen becsületsértés vétsége miatt a rimaszombati kir. járásbírósgnál folyamatba tett és 1907. évi deczember hó 18-án B. 713/3. sz. a kelt ítélettel befejezett bünygyben a vádolt és védő részéről a bünygy megállapítása miatt használt felebbezés folytán Szántó Sándor, mint magánvállónak, Kollár Emil János vádolttnak, dr. Törkölly József ügyvéd, mint védőnek jelenléteben 1908. évi február hó 1-én megtartott nyilván. tárgyalás alapján a vád- és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t :

A kir. törvénszék az első bíróság ítéletének felebbezett részét megfelelő indokainál fogva és még azért is helyben hagyja, mivel vádolt a felebbviteli tárgyaláson beismerde, hogy a meggyalázó kifejezések magánvállóira is vonatkoztak. Az ítéletnek az ügyvédi kifj megállapítására vonatkozó nem felebbezett részét nem érinti, s egyuttal a btkv. 277. §-a alapján elrendeli, hogy az elsőfoku ítéleten kívül az abban jelzett módon ezen ítélet is közzétessék.

Kötelezi vádлот, hogy magánválló részére 8 (nyolcz) kor. felebbviteli utánjárási költséget 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

Dr. Törkölly József ügyvéd felebbviteli tárgyalási és felebbezési díját 20 (husz) koronában állapítja meg, saját felével szemben.

Kelt Rimaszombatan, a kir. törvénszéknél, mint büntető felebbviteli bíróságnál 1908. évi február 1-én.

Kubinyi Aladár s. k. kir. tszéki elnök, Cseh István s. k. kir. tszéki előadó bíró.

Jelen másolat hiteleül: Sánta An' al, kiadó.

*) E rovat alatt közölttekré nem vállal felelősséget a Szerk.

Eladó ház.

A Kossuth utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel eladó — Venni szándékozók értekezhetnek **Andrási László** fényképésszel.

Valódi friss juhturó már kapható:

Sturman Pál cégnél

Murányhosszurét, u. p. Murányalja.

Egy 5 kgr. posta bődön bárhova küldve: **franko 6 korona.**

Pontos és gyors kiszolgálás kis és nagy mennyiségben! 10-10

350 darab tölgyszálfa

eladó a feledi állomás mellett Értekezhetni lehet **Rakottyay Lajos** könyvkötőnél **Rimaszombatban.** 2-3

Tisztelettel értesitem Rozsnyó város és vidéke közönségét, hogy a 40 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő **templom- és szobafestő, tapétázó és mázó műhelyemet**

SZÁRNOVSZKI SÁMUEL urnak,

mint teljesen szakképzett utódomnak engedtem át. Mielőtt bucsuzómat és hálás köszönetemet intézném Rozsnyó város és vidéke n. é. közönségéhez a velem szemben tanúsított szíves jóindulatért és pártolásért, egyidejűleg felhívom a n. é. közönség szíves figyelmét utódomra, és kérem tartsa meg vele szemben is azt a jóindulatot és támogassa szíves megrendeléseivel önzetlen törekvést.

Mély tisztelettel WOLFRAM VILMOS.

Van szerenésém tisztelettel értesíteni Rozsnyó város és vidéke n. é. közönségét, hogy

WOLFRAM VILMOS urtól

templom- és szobafestő, tapétázó és mázó műhelyét átvettem azzal az erős elhatározással, hogy az üzlethez fűződő jó véleményem ne csak megőrizzem, hanem azt mindenkor be is bizonyíthatom

Egyidejűleg bátor vagyok a n. é. közönség szíves figyelmét az 1908. évi teljesen új és minden tekintetben izlées és tetszős szobafestési és tapéta mintalapjaimra felhívni. Munkáim tartósságáért és izlésteljes elkészítéséért jótállást válllok.

A n. é. közönség szíves pártolását alázattal kérve, vagyok szolgálathész és mély tisztelettel

Wolfram Vilmos utódja

SZÁRNOVSZKI SÁMUEL

templom és szobafestő.

Tervek és költségvetések díjmentesen.

Lakás: **Wolfram házban.** 4-4

Ablakredőnyök.

Van szerenésém a milyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint Budapest székesfőváros egyik legnagyobb és legkiválóbb

ablakredőny-gyárának

képviselétét vettem át és kérem esetleges szükségleteiket — annak gyártmányából, ugymint: **saluziák, önműködő vászon-redőnyök,** valamint **feszővött nádredőnyökből** — nálam beszerezni.

A gyártmányok kitűnő volta, szép kivitele és olcsó árai a legmesszebb menő igényeket is kielégítik.

Költségvetéssel és szakmabeli felvilágosítással kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Nagybecsű rendelések legjobb kiviteléről a n. é. közönséget biztosítom s azok feladását tisztelettel kérve vagyok kész szolgálattal

Zavadszky Ede,

Rimaszombat.

Ajánlkozás.

Alóírott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, miszerint a

kőműves ipar

önálló gyakorlására még a múlt évben jogot szereztem, melynek alapján ajánlok házak javítására, átalakítására festésére, továbbá betonozást és egyéb a kőműves ipar keretébe tartozó minden munkának pontos, kifogástalan és gyors elkészítésére a legmérsékeltbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1908. február hó.

Czakó István,

8-*

kőműves iparos.

Lakás: **Losonezi utca 61. szám alatt.**

Kiadó lakás.

Egy kisebb, **három szobás lakás** (Szijjártó u. 8 ik szám alatt) a hozzá tartozó konyha, kamara, veteményes kertecské és más mellékhelyiségekkel együtt folyó évi **május 1 től** bérbé kiadó. Esetleg örök áron eladó. — Értekezni lehet: **Rozinay Györgyné** tulajdonossal, Losonezi utca 48. sz. a.

Eladó ház.

A **Ferenczy-utczában**, a gimnáziummal szemben egy 5 szobából és mellékhelyiségekből álló, minden kényelemmel ellátott (fürdő-szoba, vízvezeték, villany stb.) teljesen új, 10 évi adómentességgel bíró uri-lak, nagyobb vállalkozás miatt, szabad kézből eladó. — Értekezni lehet: **Gömöri Ede** tulajdonosnál.

Vendégfogadó és korcsma bérlet

A Coburg-hercegi uradalom tulajdonát képező Murányalja község piacán fekvő

vendégfogadó és korcsma

a hozzátartozó mellékkeliségekkel **1908. évi október hó 1-től** három, esetleg hat évre bérbeadó. Írásbeli ajánlatok **1908. évi május hó 15-ig** alulírt erdőigazgatósághoz nyújtandók be, hol a hivatalos órák alatt a részletes bérbeadási feltételek is megtekinthetők.

Kelt Jolsván, 1908. április hó 6-án.

FÜLÖP SZÁSZ COBURG-GOTHA HERCZEG
Ő FENSIÉGE

2-3. erdő-igazgatósága Jolsván.

HORN KÁROLY LÉNÁRD

szobrász- és kőfaragó üzlete

RIMASZOMBATBAN.

(Tompai szálloda és a királyi járásbírósg mellett.)

A beálló évad következtében alóírott tisztelettel ajánlja dúsan és legjobban felszerelt

sírkő-raktárát

és az építkezéshez szükséges kőfaragó- és szobrászszakmába vágó összes munkálatait a legjobb és legpontosabb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett.

Állandóan kész nagy raktárt tart

mindennemű tener kemény homokkő,

marvány, gránit, syeolith, labrador-sí-

emlemben-, sírboltok-, emlékszobrok- és

emlektáblák, kőlepcsőzetek, erkélyek,

oszlopszatok és kőmedenczék, bútor-

marványlapok, talburkolatok, úti-ü-

lapok és marvány-kadák, szent szobrok,

szentharomságok, kalvaria-statok, ú-

keresztek és szentek víztartók a legü-

tányosabb arban kaphatók.

Temető- és épület-munkákat

szállít a legjobb minőségű, elsőrendű fagyálló és az időjárás minden viszontagságának legjobban ellentálló **besztercebányai** (királykai) kemény homokkőből; e termény-homokkőnek kiváló minőségét legjobban bizonyítja az, hogy szállítva lett a **budai királyi palota**, az új **országház**, a **pesti bazilika**, a **Mátyás-templom**, a **kassai dóm** és az ország számos, nevezetes építményeibe.

Minden megrendelés gyorsan és pontosan lesz eszközölve.

HORN KÁROLY LÉNÁRD,

szobrász- és kőfaragó.

Hirdetmény.

Nagyroce r. t. városban a Takarékpénztár tulajdonát képező, piac-téren fekvő emeletes házban, fűszerkereskedésre különösen alkalmas

bolthelyiség berendezéssel,

lakás és mellékkeliségekkel **1908. május hó 1 től** kezdve több évre hasznonbére kiadó.

Bővebb felvilágosítás a Takarékpénztár hivatalos helyiségében nyerhető.

1-2

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Rimaszombat és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet az 1908. évi április hó 26-án, d. u. 2 órakor a vármegye székházában tartja meg

évi rendes közgyűlését,

melyre a Hangya t. igazgatósága s a szövetkezetnek tagjai azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy ha az alapszabályok 25 § a értelmében e közgyűlésen 50 tag nem jelennek meg. — **8 nappal később, május hó 3-án** a fent jelzett délutáni órában és helyen **újabb közgyűlés tartatik meg**, s a megjelent tagok, tekintet nélkül a megjelentek számára, végérvényesen határoznak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Igazgatósági s felügyelő bizottsági jelentés az 1907 üzletéről s az azzal kapcsolatosan előterjesztett indítványok;

2. záró számadás; s

3. az 1907. évi mérleg előterjesztése;

4. a nyereség hova fordításáról való döntés;

5. a felügyelő-bizottság választása;

6. a lelépő 3, illetve 4 igazgatósági tagnak választása;

7. indítványok.

Az 1907. év végén a tagok száma 299, az üzlet-részeké pedig 473 A mérleg, valamint a veszteség s nyereség számla a szövetkezet üzlethelyiségében közszemlére ki van téve.

Rimaszombat, 1908. évi április hó 15. én.

Az igazgatóság.

Kitűnő fajborok

Mintegy 160 hect. fehér és 60 hect. schiller kitűnő asztali bor — a legjobb minőségű fajszoilókból szűretelve — 50-52 és 56 koronájával számítva hectoliterjét — a vas-úti állomásra szállítva — eladó.

Venni szándékozók forduljanak megkereséseikkel **Mlinerits Iván** szőlőtulajdonos és bortermelőhöz **Szabadka**, Bácsbodrogvármegye.

Arlejtési hirdetmény.

364. sz. — Gömör- és Kishontvármegye az 1908. évi márczius hó 27. én kelt 3589. számú rendeletével a gömörsidi állami elemi iskola felépítését 16115 kor. 22 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az **1908. évi május hó 4-ik napjának** delőtt 11 órájára a gömörsidi körjegyzői hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok telhivatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 11 órájáig nevezett hivatalhoz anyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelst és részletes feltételek a nevezett körjegyzői hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Gömörsid, 1908. április 14-én

Ragályi Jenő, körjegyző **Lukács Gergely**, bíró.

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !! tavaszi és nyári ujdonságokban !!

WEISZ MANÓ

női- és uri-divatáruháza. — Rimaszombat. Főter.

Férfi cipők 3 forinttól; női cipők 2 frt 80 kr-tól; gyermek cipők 55 kr tól feljebb minden ár és kivitelben. — Férfi- és fiu-kalapok gyári áron. — Női- és férfi-fehérneműk, nyakkendők, gallérok, kélzélők. — Botok, nap- és esőernyők. — Blouzok, reform-ruhák, kosztümök minden minőségben, a legjutányosabb árakban.

Női- és leány-kabátok, gallérok és kalapok

gyári áron lesznek árusítva!